

پېښته گيان به ختگردنى (دوعا) ددروازهى کرانه وهى شورشیک بیت دژى ته وای پینگه داخراوه کانی کومه لنگه!

تایه ر حاجی حسه من

ئیمه په روه رده کراوی نیو فورهنگ و کله توریکى داخراو بووین، هه میسه تیگه یشتن بۇ خو ددرباز کردن لهو داخرانه بووه به جۆریک له یاخی بوون. یاخی بوونیک له ئاگای تیغکرینی فورهنگی زالدا خویندنه وهیه کی دهرچونی بۇ کراوه له لایه ن ئه و هیزوده سه لاته ی، بۇ مانه وهی خو ی، ئاماده یی پیته بووه بۇ سزا نه دانی هه ر تاکیک که خوازیا ر بووه وه ک ئه وهی ئینسانه بیرکاته وه. چه مکی داخران و کوشتنی دهنگی ئازادی خوازی، ئاماده بوونی ئه م دهنگه نارازیه بۇ رهخنه گرتن لهو داخرانه بۇ ماوه یه یی که بووه ته نه خو شیه کی سه ره تانی و به ربووه ته گیانی تاکی کومه لگا، هه میسه دیوه زمه ئاسا ئاماده یی خو ی نیشان داوه. دیاره ئه م خو ی نمایشکرده ی هیزی کونه پاریزو به دغه سال، به یئ ئاماده بوونی پالپشتیکى به هیز ناتوانیت خو ی له سه ر پئ رابگریت. ئه م پالپشته ش هیزو ئاماده یی ده سه لاته له پشت ئه م فورهنگه قیزه ونه وه. له پشت ئه م دیارده ته و او نامرؤفانه یه وه. بویه ئه گه ر قه رار بوایه ئه م ده سه لاته کوردیه ئاماده یی ئه وهی تیدابوایه و بۇ هه ناسه یه کیش بیویستایه، خوازیا ر به گؤرانه به نیو هاو کیشه چه قبه ستوه کانی ئایدیای کرچ و کالی فورهنگی باودا، ده کرا بۇ جاریکیش پالپشتی له جیهانینی عشق بۇ ئازادی و عشق بۇ خو شوپستنی مافی تاکایه تی، پالپشته کی بنواندایه.

ئه ومله پوری و بیما فیه ی ئه مرؤ ده یینریت به رانه ر به ژیانی کومه لگه، هیچی که متر نیه لهو بیخوره مه تییه ی دویتن. ئاخو ژیان ده بیت هه روا به ملشؤری و سه ردانه واندن له به رانه ر هیزو تاقمیکدا که له تاریکی و نه خو شی ئیفلاسبوون زیاتر هیچی دیان پیتیه، بین به کویله له به رده میاندا؟ گیان به خت کردنی (دوعایه ک) که ده بیت بگریت به سنبولی حورمه ت و ریژلیتانی خو شه ویستی، بۇ ناییت رؤحی لیبوورده یی ئه م ئینسانه سه ره تایه ک بیت بۇ سه ره تای بنیاتنانی شورشیکى فورهنگی به ییزو سه رجه م لایه نه خو به مه دنی زانه کان بوی بیته مه یدان.

ئه گه ر ئاهم شیوازه و به م کاروکرده وه یه وه، مرؤف پیناسه ی خو ی بکات، ناگه ین به و دهرئه نجامه ی که بلین مرؤف ناشیرینترین زینده وه ره؟ ئاخو ئه م چه مکنه و ئه م په ههنده داخراوانه ئه گه ر بیت و شورشیکى سه رتاسه ری نه به ته بوون، سه رجه م کایه مۆرالیته کانی مرؤفایه تی له به رده م هه ره شه یه کی گه وره دانیه؟ کوشتن، هه رچ ناویک له خو ی بنیت، ناتوانریت سیفه تیکى جوانی بدریته پال. چونکه ئه وه فه لسه فه ی شه رهنگ ئامیزه و کۆتایی به ژیانی په کیکی دی دینیت. دریزه دانه به ئاستی لاوازی ئینسان، به هؤ کاریک، که ده خوازیت به به رانگاریکردن، خو ی پئ ددربازیکات. کومه لگای مرؤفایه تی، به پئی ئه و میژوه ی هه یه تی به شیک بووه له ئالوده بوون به م کوشتار گایه و، ته سک بینى ئه نایه تی خود و مملانیی کیشه جینایه تییه کانی نیوان چه وسپنه ر و چه وساو، جینگاو بییگه ی پروونی خو ی تیا مۆلداوه.

ده سه لاته کانیش، بۇ ساتیکیش موچرکه یه ک به له شیاندا گوزه ری نه کردوه، له به رانه ر رودانی جۆره های ئه م کاره نه شیواهنه دا. ئاخو ده سه لاتی کوردی ده بیت هه روا و به یئ لیپرسینه وه یه کی جیددی له به رانه ر ئه م درندایه تییه دا بیدهنگی هه لیزریت؟ ئاخو بوونی ئه و که سانه ی جلوه برکی پۆلیسیان له به ردایه، هیما یه ک نین بۇ بوونی ده سه لات؟ که وایه ئه رکی ئه م ده سه لاته له کویدایه بۇ پاراستنی ئاسایشی تاکه کان؟ بۇ ده بیت فه لسه فه ی داپزیوی ترساندن و تۆقاندن به رده وام به خه ی تاکی کومه لگا بگریت، له وه ی چۆن بیرده کاته وه؟

دەتوانىن بە چ شىۋازىك سەرجهم پەخنىو نارەزايەتپەكان يەك بخەين و پرووبەرووى دەسەلتى بكەينەو. ئايا تەنھا بەنووسىن دەتوانىن ئەم ئامانجە بېيگىن، يان پىۋىستمان بە كارى بە كردهو ھەيە؟ مانەو ھە چوارچىۋەى ئەم فەرھەنگە پياوسالارى و دىن سالارپەدا، ماناى مانەو ھە لە تىكستى داخراندا. بۆ دەپىت خىزان و دەسەلت و قەوم و عەشىرەت و دىن، بىن بە دوا بېرىارى دىارى كەردنى چارەنووسى نىۋان تاكەكان. بە چ پرووبەكەو دەتوانىت مەملانىتى جىھانى سەردەم و ئەو ئاستە لەكرانەو بەكرىت، كە پەيوەندى نىۋان تاكەكان دەپىت پەيوەندىپەكى شەخسى بىت.

دىارە بوونى ئەم دىارە پە لەشەرم ئامپزە، بوو بەبەشىك لە نىۋو فەرھەنگ و ئەخلاقىتى كۆمەلگە دواكەوتەكان. بەلام ئەو ئەركى لايەن و پىگخراو ھە ئازادى خوازەكان، دزى ئەم چەق بەستوويە بىتە مەيدان. ئەو ئاستى و رىيى و كارامەى سەرجهم ھىزوبزوتتەو، كۆمەلپەتپەكانە كە دەتوانىت بىت بەلەمپەرى بەردەم دووبارە نەبوونەو ھە ئەم مەرگەساتانە. نەك تەنھا ووروزاندنىكى وىزدانىانە و بۆ داھاتوپەكى نىك لە بىرپىرپتەو. بۆ ئەو ھە چىتر (دوعاپەكى) دى نەبىت بە نىچىرى ئەو دىرندە برسپانە، ئەركىكى مېزوويى سەرشانى پۇشنىرانى ئازادى خواز و فەلسەفەى يەكسانى خواز، ئەم پەكەشە پزىوانە لەنىۋو فەرھەنگ و جىھانىنى ئەو كۆمەلگاپەدا فەرىداتە دەرەو؟

تاپەر حاجى ھەسەن

ھۆلندا

2007/04/28